EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Strasbourg, 2018.1.16.
SWD(2018) 22 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A HATÁSVIZSGÁLAT VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat
Az Európai Parlament és a Tanács irányelve

a hajókról származó hulladékok leadására alkalmas kikötői befogadólétesítményekről, a 2000/59/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről, valamint a 2009/16/EK irányelv és a 2010/65/EU irányelv módosításáról

{COM(2018) 33 final} - {SWD(2018) 21 final}

Vezetői összefoglaló (legfeljebb 2 oldal)

A hajókon keletkező hulladék és a rakománymaradványok fogadására alkalmas kikötői létesítményekről szóló 2000/59/EK irányelv felülvizsgálatához kapcsolódó hatásvizsgálat

A. A fellépés szükségessége

Mi a probléma lényege és miért jelent problémát uniós szinten?

1. **A hulladékok tengerbe ürítése** negatív hatással van a tengeri környezetre. Éves becslések: Olajos hulladék: 31 000 m³, Szennyvíz: 136 000 m³ és Szemét: 60 000 – 300 000 tonna.
2. Az irányelv végrehajtásához kapcsolódó **adminisztratív terhek** (a becslések szerint 127 millió €/év) negatív hatással vannak a tengeri szállítási műveletekre.

Mit kellene elérni?

1. A tengeri környezet védelme a hajókon keletkező hulladék tengerbe ürítésének csökkentésével és a körforgásos gazdaság átfogóbb célkitűzéseinek eléréséhez való hozzájárulás;
2. A tengeri műveletek megkönnyítése az adminisztratív terhek csökkentésével.

Milyen hozzáadott értéket képvisel az uniós szintű fellépés (szubszidiaritás)?

Uniós szintű fellépésre van szükség az alábbiak érdekében:

- A nemzetközileg elfogadott szabályok (MARPOL) összehangolt végrehajtásának elérése a hajókról származó hulladék problémájának kezelése érdekében;
- Egyenlő versenyfeltételek biztosítása a kikötők és a kikötőket használók számára, az ágazat versenyképességének javítása érdekében.

B. Megoldások

Milyen lehetőségek kínálkoznak a célok elérésére? Van-e előnyben részesített lehetőség? Amennyiben nincs, miért nincs?

- **1. lehetőség**: **Alapforgatókönyv**
- **2. lehetőség**: **Minimális felülvizsgálat**: célzott kezdeményezések és kismértékű jogi kiigazítások;
- **3. lehetőség**: **Az összhang megteremtése a MARPOL-egyezménnyel:** a MARPOL-egyezménnyel való további összhang megteremtése, a hulladék illegális tengerbe ürítésére összpontosítva. A kikötői befogadólétesítményekkel kapcsolatos ellenőrzések integrálása a kikötő szerint illetékes állam általi ellenőrzésekbe;
- **4. lehetőség**: **A kikötői befogadólétesítmények MARPOL-egyezménynél szigorúbb uniós rendszere:** a kikötői befogadólétesítmények rendszerének olyan mértékű megerősítése, hogy túlmutasson a MARPOL előírásain: a hajókról származó *összes* hulladék kötelező leadása;
- **3B és 4B alternatívák**: **Tengeri hulladék**: a hajókról származó tengeri hulladék problémájának konkrét kezelése. A halászhajók és a kedvtelési célú vízi járművek irányelv szerinti pozíciójának újradefiniálása.

Az előnyben részesített lehetőség a **3B lehetőség** (az összhang megteremtése a MARPOL-egyezménnyel, további hangsúlyt fektetve a **tengeri hulladékra**).

Mi az egyes érdekelt felek álláspontja? Ki melyik lehetőséget támogatja?

Minden érdekelt fél üdvözli a felülvizsgálatot, és támogatja az uniós szintű szabályok további összehangolását.

- Több **kikötő** ellenzi, hogy a szemetet illetően 100%-ban közvetett díjak kerüljenek alkalmazásra, és a fő költségtérítési elvek észszerűsítését látja jó megoldásnak (a 3. és 4. lehetőség előnyben részesítése).
- A **kikötőket használók** a hulladékdíjak fokozottabb átláthatósága, a jobb konzultációs eljárások és a mentességi rendszer összehangolása iránti igényeiknek adtak hangot (a 3. és 4. lehetőség előnyben részesítése).
- A legtöbb érdekelt fél támogatja a MARPOL-egyezménnyel való további összehangolást (hatály és fogalommeghatározások) (a 3. lehetőség előnyben részesítése).

Mivel a **3B lehetőség** összeegyezteti a 2 általános célkitűzést, a legtöbb érdekelt fél ezt a lehetőséget támogatja.

C. Az előnyben részesített lehetőség hatásai

Melyek az előnyben részesített lehetőség (ha nincs ilyen, akkor a főbb lehetőségek) előnyei?

Környezeti előnyök: A hulladék illegális tengerbe ürítésének gyakorlata jelentős mértékben csökkenne, és az előnyben részesített lehetőség jelentősen hozzájárulna a körforgásos gazdaság célkitűzéseihez. A környezeti előnyöket nehéz számszerűsíteni, de ezek jelentősek lennének, ahogy az a (partokkal kapcsolatos) tisztítási költségekből és a halászati ágazatnak okozott károkból kitűnik.

Gazdasági előnyök: A végrehajtási költségek a becslések szerint 286 000 euróval, az adminisztratív terhek pedig 6,5 millió euróval csökkennének. **Társadalmi előnyök**: Várhatóan új munkahelyek jönnének létre a hulladékgazdálkodási és turisztikai ágazatokban; a tengeri tevékenységekből származó tengeri hulladékkal kapcsolatos fokozott környezettudatosság.
Milyen költségekkel jár az előnyben részesített lehetőség (ha nincs ilyen, akkor milyen költségekkel járnak a főbb lehetőségek)?
- **Megfelelési költségek:** a hulladék külön gyűjtését lehetővé tevő rendszerek kiépítése a kikötőkben, a tisztítóberendezésekből származó hulladékok fogadására alkalmas létesítmények biztosítása és a szemét után fizetendő díjak 100%-ban közvetett jellegének bevezetése. - **Üzemeltetési költségek:** az ösztönző rendszerek működtetése, a hulladékgazdálkodási tervek elfogadásával/felülvizsgálatával kapcsolatos konzultációk megszervezése.
Milyen hatást gyakorol az intézkedés a kkv-kra és a versenyképességre?
Új üzleti lehetőségek és a versenyképességre gyakorolt hatás várható az alábbiak vonatkozásában: **a kikötői befogadólétesítmények üzemeltetői**, amelyek közül egyesek kkv-nak számítanak; valamint a **halászati és szabadidős ágazat,** amelyekben elsősorban kkv-k tevékenykednek.
Jelentős lesz-e a tagállamok költségvetésére és közigazgatására gyakorolt hatás?
Nem. A várakozások szerint a szabályozási költségek korlátozottak lesznek, és ezeket ellensúlyozzák a várható teljesítménynövekedések.
Lesznek-e egyéb jelentős hatások?
Az **innovációra és a versenyképességre** kifejtett pozitív hatás, különösen a zöld hajó koncepció továbbfejlesztésének, illetve a kikötői hulladékgazdálkodás javulásának betudhatóan.
Arányosság?
Az előnyben részesített szakpolitikai alternatíva nem lépi túl a kitűzött szakpolitikai célok eléréséhez szükséges mértéket.
D. További lépések
Mikor kerül sor a szakpolitika felülvizsgálatára?
A felülvizsgált irányelv felülvizsgálatára hét évvel a hatálybalépést követően kerül sor, alapvető előrehaladási mutatók segítségével.